

Azərbaycan etibarlı tərəfdaşdır

Viktor Orban bütün kürsülərdə bunu xüsusi qeyd edir

Bu gün dünya nizamı ciddi çağırışlarla üzləşib. Bu çağırışlar müharibə və münasıbətlerin dərinləşməsi, dövlətlər arasında əlaqələrdə çatların əmələ gəlməsi, iqtisadi münasıbətlər sistemlərinin böhranlarla üzləşməsi ilə müşahidə olunur. Bu rəngarəng dünyada Azərbaycan ulduz kimi parlayır və dövlət münasıbətlərini formalaşdırmağa çalışan bir ölkəyə çevrilir. Bu uğurlarımızın müəllifi Prezident İlham Əliyevin şəxsiyyəti və onun müəyyənləşdirdiyi balanslaşdırılmış, milli maraqlara əsaslanan beynəlxalq siyasət kursudur.

Bu barədə fikirlərini öyrəndiyimiz Milli Məclisin deputatı Azər Badamov bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin Avropa İttifaqının üzvü olan Macarıstana səfəri çərçivəsində dövlət başçımıza göstərilən yüksək diqqət və Baş nazir Viktor Orbanın çıxışında ölkəmizlə əməkdaşlığa verdiyi böyük dəyər də Azərbaycanın əhəmiyyətli ölkə olduğunu bir daha təsdiq edir: "Viktor Orban mətbuata bəyanatında Avropa iqtisadiyyatının gəmisinin kompas olmadan səyahət etdiyini bildirdi. Həqiqətən, Avropa İttifaqı müharibənin genişlənməsinə xidmət edən siyasət aparır və belə bir çətin məkanda Macarıstan öz ölkəsinin milli maraqlarını müdafiə edə bilər. Viktor Orban son 20 ildə Azərbaycanla əməkdaşlığın genişləndirilməsinin Avropa İttifaqının qarşılaşdığı enerji təhlükəsizliyi problemindən qoruduğunu qeyd etdi".

Deputat bildirib ki, Azərbaycan-Macarıstan əlaqələri özünün inkişaf dövrünü yaşayır. Prezidentlərin qarşılıqlı səfərlərinin intensiv xarakter alması ölkələrarası münasıbətləri daha da dərinləşdirir. Bu gün Azərbaycan təkcə ikitərəfli deyil, beynəlxalq əməkdaşlıqda da mühüm və etibarlı tərəfdaş kimi görünür. Bunu qazanmaq isə illərin zəhməti, prinsipial yanaşmanın nəticəsidir. A.Badamovun fikrincə, hadisələrin çıxmaz durumu və mövcud dünya siyasəti sübut edir ki, beynəlxalq münasıbətlər sistemi yeganə resurs qıtlığından əziyyət çəkir ki, bu da bütöv şəxsiyyət obrazıdır. Belə bir məqamda Prezident İlham Əliyev sözü ilə əməli bir, dostluğa sadıq, səriştəli dip-

lomat, ən əsası isə milli maraqları hər şeyin fövqündə tutan Lider kimi fərqlənir. Buna görədir ki, Avropa liderləri hətta ən çətin dövrlərdə belə Prezident Əliyevə müraciət edir, bu gün siyasətdə nadir rast gəlinən hal kimi həmişə onun dəstəyini gördüklərini vurğulayırlar.

A.Badamov deyib ki, Azərbaycanla Macarıstanın xarici siyasətində eynilik təşkil edən tendensiya müərkəb kombinasiyaların çoxluğunda belə milli maraqlarla bağlı məsələlərdə davamlılığın izlənilməsidir: "Macarıstan Qərb birliyində, hətta bu birliyin özünün çətin tətbiqində belə yerini qazanmağı bacarıb. Məhz buna görədir ki, Prezident İlham Əliyev Macarıstanın Baş naziri Viktor Orbanla mətbuata bəyanatı zamanı xüsusilə Avropa İttifaqı çərçivəsində müstəqil siyasət aparmağın kifayət qədər çətin olduğunu vurğulayaraq ölkəsinin buna nail olduğunu bildirib. Həqiqətən də, Viktor Orban kənar qüvvələrin macar cəmiyyətinə dağıdıcı təsir cəhdlərini prinsipiallıqla neytrallaşdırmağı, suveren iradəni ifadə etməyi bacaran liderdir".

Deputat bildirib ki, enerji amili Macarıstan xarici siyasətində də önəmli faktordur. Mövcud durum bu məsələdə düzgün strategiya tələb edir. Nəzərə alsaq ki, xarici siyasət həyata keçirərkən ölkələr adətən öz strategiyalarını orta və uzunmüddətli təsirlərə yönəldirlər, lakin gözlənilməyən global pandemiya, Rusiya-Ukrayna müharibəsi və cərəyan edən enerji böhranı bu qərarların alınmasını da, onun təsirini də kifayət qə-

dər çətinləşdirir: "Macarıstan xarici siyasətində enerji təhlükəsizliyi, suverenliyin qorunması və təhlükəsiz təchizat zəncirləri kimi fundamental məsələləri düzgün koordinasiya etməyi də, bunun ətrafında cərəyan edən məsələləri tənzimləməyi də bacarıb. Deməli, Macarıstan xarici siyasətini toqquşan

maraqlar, kəşişən ideologiyalar üzərində deyil, diplomatiyasının müharibə və enerji böhranı ilə bağlı siyasət seçimlərini yaxından incələyərək pragmatizm, iqtisadi və milli maraqlar üzərində qurmağa nail olub". Enerji Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında münasıbətlərdə mühüm amillərdən biridir. Çünki Azərbaycan əhəmiyyətli təbii qaz ehtiyatları və hasilatı ilə Xəzər regionunda seçilir. A.Badamov deyir ki, Aİ-Azərbaycan münasıbətlərinin normativ ölçüsünün ağırlıqlı olaraq mənfi cəhətlərinə baxmayaraq, Azərbaycan enerji məsələsində fasiləsiz təminat icra etməyi bacarıb ki, bu da ölkəmizin etibarlı tərəfdaş olmasından xəbər verir. Macarıstan Azərbaycanın bu söylərini hər zaman yüksək dəyərləndirir. Viktor Orban bütün kürsülərdə bu amili xüsusilə qabardıb. Bir realıq mövcuddur ki, Azərbaycan Aİ-nin asanlıqla imtina edə bilməyəcəyi enerji tərəfdaşıdır. Enerji şaxələndirilməsi həm Macarıstanın, həm də Azərbaycanın gündəliyində duran məsələdir. Bu baxımdan ənənəvi enerji mənbələri ilə yanaşı, "yaşıl enerji" üzrə imzalanan sənədlər xüsusi önəm kəsb edir. "2023-cü ildən sonra Macarıstan iqtisa-

diyyatının yenidən böyüdü-
yünün şahidiyik. Belə ki, 2024-cü ildə 2,4 faiz artan ÜDM-in 2025-ci ilin sonuna kimi 3,5 faiz artacağı proqnozlaşdırılır. Macarıstan iqtisadiyyatı "Şərqə Açılış Strategiyası" çərçivəsində yeni bazarlara çıxmağı, iqtisadiyyatın coğrafiyasını və xarici kapital investisiyalarının həcmi böyütməyi hədəfləyir. Bu istiqamətdə fokus nöqtələrindən əsas Mərkəzi Asiyadır. Bu baxımdan Viktor Orban "Biz Brüsselə gedəndə orada heç bir qohumumuz yoxdur. Amma Qazaxıstana gələndə burada yaxın adamlarımız olur" fikrini ifadə edib. Tarixi köklər sadəcə siyasəti uzlaşdırmaqda deyil, həm də eyni ruh yaratmaqda təbii istək və iradə formalaşdırır ki, bu da dövlətlər qədər cəmiyyətlərə də ötürülür. Belə olan halda əgər Türk Dövlətləri Təşkilatı nüfuz dairəsini böyük coğrafiyaya doğru genişləndirirsə, bunda Macarıstan düyün nöqtələrindən biridir. Budapeştdə Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv və müşahidəçi ölkələrin xarici işlər nazirlərinin qeyri-rəsmi zirvə öncəsi görüşləri liderlər səviyyəsində alınacaq qərarlara hazırlıq, fikir mübadiləsi platformasıdır. Bu təsisat dünyada gedən proseslərlə bağlı da öz mövqeyini açıq şəkildə nümayiş etdirir. Buna görə də Türkiyə xarici işlər naziri Hakan Fidan Suriyanın Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələr tərəfindən dəstəklənməsinin əhəmiyyətini vurğuladı. Müasir Macarıstan xarici siyasətində tarixi yaddaşı və təfəkkürü unutmur. Türkdilli Dövlətlər Təşkilatında müşahidəçi statusunda olmasına baxmayaraq, bu ölkə böyük bir coğrafiyanı əhatə edən qərarların alınmasında əsas halqalardan biridir", - deyərək əlavə edib.

Deputat bildirdi ki, Prezident İlham Əliyev çıxışlarında hər zaman bir məsələni xüsusi həssaslıqla vurğulayır ki, cəmiyyətimiz ənənəvi, milli və ailə dəyərləri üzərində qurulub. Macarıs-

tan cəmiyyətində də bu dəyərlərin hökm sürməsi, neqativ təsirlərin dəf edilməsi Viktor Orbanın yürütdüyü siyasət nəticəsində mümkün olub. Macarıstan-Azərbaycan münasıbətləri bu incə məqamlarda belə ümumi dil tapır və meydana ortaq baxış bucağı qoyursa, deməli, münasıbətlərimiz davamlı olduğu qədər, həm də dayanıqlıdır. Azərbaycanla Macarıstanı bağlayan təbii bağlılıq və bunun liderlər səviyyəsində ifadə olunması, xarici siyasət kursunun real və aydın qiymətləndirilməsi, ikitərəfli oriyentasiyanın ardıcıl dövlət və hökumət səviyyəsində geniş konsensusun hakimliyi çərçivəsində inkişafı bir daha ondan xəbər verir ki, ümumi vurğumuzda heç bir seysmik sürüşmə yaranmayacaq, əksinə, münasıbətlər yüksələn xətt üzrə inkişaf edəcək.

A.Badamov bildirib ki, həm prezidentlər səviyyəsində mütəmadi görüşlərin və ünsiyyətin olması, həm Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın 2021-ci ildə rəsmi, 2023-cü ildə isə Macarıstanda işgüzar səfərlərdə olması, həm də Yeni Azərbaycan Partiyası ilə hakim Fides-Macar Vətəndaş Birliyi Partiyası arasında olan münasıbətlər dövlətlərarası münasıbətlərin institusional xarakter daşdığını göstərir, ən yüksək səviyyəsini əhatə edir. Qarşıya qoyulan məqsədlərə doğru prinsipial və hərtərəfli iş aparılır. Deməli, müəyyənləşdirilən ümumi hədəflərə doğru olduqca ciddi və koordinasiyalı iş icra olunur, qarşılıqlı qərarlar və addımlar atılır. Əsas amil odur ki, münasıbətlər zamanın sınağından çıxmağı bacarıb. Prezidentin Macarıstana bu səfəri beynəlxalq gündəliyin cari durumunda olduqca mühüm əhəmiyyət kəsb edir və onun nəticəyönümlü amillərə hesablandığı açıq-aşkardır.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"